

Рецензія на дисертацію

Весоловської М.К. на тему «Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів».

Актуальність теми та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Сьогодні, в умовах складних викликів та прискорених процесів громадянського розвитку, необхідно якісно нове вирішення проблем професійного зростання службовців державних органів, спрямованого на підвищення ефективності їхньої діяльності та репутаційного капіталу. Завдання, що постають перед державною службою України, актуалізують необхідність пошуку сучасних шляхів активізації професійного і особистісного розвитку державних службовців на основі поєднання вітчизняної практики та використання нових технологій відповідно до стандартів європейської спільноти.

Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» «Розвиток інноваційних аспектів публічно-приватного партнерства» (номер державної реєстрації № 0118U000345), в якій обґрунтовано доцільність використання інноваційних методів публічно-приватного партнерства, з метою підвищення рівня професійного і особистісного розвитку державних службовців.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації викладені у дисертаційному дослідженні є достатньо обґрунтованими. Виконана робота свідчить про глибоку оцінку авторкою наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, в яких викладено теоретичні основи стосовно професійного та особистісного розвитку державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів, а також про ретельне опрацювання законодавчої бази ,нормативних документів в царині державного управління. У дисертації чітко визначено мету та основні завдання, які є професійно аргументованими та підтверджують достатній рівень підготовки. Кількість та якість літературних джерел підтверджує не тільки важливість обраної тематики, а й допомагає визначити основний вектор направленості, що зумовлює необхідність узагальнення матеріалу та забезпечити його практичною складовою. Дисертантка використала велику кількість сучасних методів дослідження, серед яких можна виділити аналіз і синтез, методи порівняння, експертних оцінок, системний та стратегічний підходи. На основі цих методів дисертанткою запропоновано власне бачення теоретичної складової та методичні підходи щодо професійного та особистісного розвитку державних службовців. Достовірність наукових положень підтверджується значною кількістю опублікованих статей у фахових виданнях України, міжнародному виданні, розділами у монографіях, публікаціях, що входять до НМБД SCOPUS та матеріалами профільних міжнародних науково-практичних конференцій.

Загалом, представлені результати дослідження є цілком обґрунтованими та достовірними, здобувачка кваліфіковано підсумувала проведену роботу, яка відповідає заявленим вимогам та сприятиме підвищенню ефективності діяльності державних службовців.

Наукова новизна, представлена у дисертації, її основні наукові положення, висновки та рекомендації

Сукупний аналіз основних теоретичних положень дисертаційної роботи Весоловської М.К. зумовив результати, які мають наукову новизну. Серед них можна виділити теоретичні положення, методичні підходи та практичні рекомендації щодо професійного й особистісного розвитку державних службовців.

Зокрема, вперше:

- розроблено систему ефективного розвитку державного службовця з використанням трансферу кращих європейських технологій, яка спрямована для підвищення компетентності та саморозвитку, поглиблення та здобуття нових знань, а також покращення комунікативних навичок та емоційного інтелекту, які акцентують лідерські якості державного службовця;

- розроблено комплексну систему професійного та особистісного розвитку державних службовців категорій Б та В, яка включає: методiku оцінювання ефективності роботи, що дасть змогу забезпечити максимальну прозорість, неупередженість та оптимізувати час оцінювання та обробки результатів; модель поведінкового аналізування державних службовців, що посилить теоретичне значення базових досліджень для розуміння поведінки державних службовців. Комплексна система передбачає конкретизацію заходів щодо кар'єрного зростання окремого державного службовця, які мотивуватимуть до професійного та особистісного розвитку, що сприятиме формуванню сучасного інституту державного управління, який користуватиметься довірою та повагою громадян.

удосконалено:

- класифікацію основних міжнародних інтегральних показників оцінювання окремих аспектів діяльності державного управління з виокремленням за: ознакою ефективності державного управління у сферах свободи, відкритості бізнесу, прозорості бізнесу, соціально-економічного розвитку, особистісного та професійного розвитку, реформування, яка на відміну від існуючих дозволяє проводити порівняння результативності державного управління України з країнами ЄС;

- систему підвищення кваліфікації державних службовців, яка, на відміну від існуючих, забезпечує потребу у висококваліфікованих та конкурентоспроможних кадрах, уможливорює ефективні кроки усунення існуючих проблем реформування та подальшого розвитку державного управління у процесі євроінтеграції;

- матрицю ефективності професійного та особистісного розвитку державних службовців поколінь X, Y, Z, яка, на відміну від існуючих, дає змогу

дослідити ключові цінності, характеристики притаманні поколінням та визначити чинники, які мотивують та демотивують розвиток державних службовців для забезпечення зростання їх професіоналізму.

отримали подальший розвиток:

- основні категорії професійного та особистісного розвитку: «професійний розвиток», «особистісний розвиток», «державний службовець», «європейський стандарт», які враховують вимоги сучасності у відповідності до європейських стандартів, і, на відміну від існуючих, трактуються у методологічному, предметному, процесному та соціально-психологічному контексті;

- механізми адаптації національної системи державної служби до вимог ЄС, які, на відміну від раніше запропонованих, ґрунтуються на стратегічному плані удосконалення підвищення кваліфікації вже працюючих кадрів та пріоритетних напрямків роботи щодо базового навчання нових держслужбовців, що дозволять сформулювати сценарії розвитку підвищення ефективності роботи державної служби та професійного розвитку державних службовців та прискорять процес вдалого реформування функціонуючої системи державного управління в Україні та наблизять досягнення рівня європейських країн, на які рівняється Україна в своєму розвитку.

Особистий внесок здобувача. Теоретичні положення та розробки в межах дослідження, зокрема ті, що характеризують його наукову новизну та практичне значення результатів, отримані авторкою особисто.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Наукове значення результатів дисертаційного дослідження полягає в узагальненні теоретичних положень попередніх досліджень та практичних рекомендаціях стосовно професійного та особистісного розвитку державних службовців. Науково-теоретичне значення представляє аналіз визначень та понять : «професійний розвиток», «особистісний розвиток», «державний службовець», «європейський стандарт», які враховують вимоги сучасності у відповідності до європейських стандартів (стор.48;51;53;55),

Щодо практичних рекомендацій, то до них слід віднести методику оцінювання ефективності роботи, яка забезпечує максимальну прозорість, неупередженість та оптимізує час оцінювання й обробки результатів; модель поведінкового аналізування державних службовців, яка посилює теоретичне значення базових досліджень для розуміння поведінки державних службовців, які в сукупності формують комплексну систему щодо заходів кар'єрного зростання державних службовців.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх практичного використання у діяльності органів публічної влади при: формуванні компетентнісного портрету ефективного державного службовця-лідера, в процесі підбору і відбору кадрів відповідно до сформованого компетентнісного портрету, організуванні професійного і особистісного

розвитку державних службовців, для оцінювання ефективності роботи державних службовців в контексті професійного розвитку, та оцінювання поведінки в контексті їхнього особистісного розвитку.

Окремі положення дисертації використовуються у практиці роботи органів публічної влади Департаменту економічної політики ЛОДА (довідка № 1-10/520 від 06.05.2021), Львівської міської ради (довідка № 2305-31602 від 05.05.2022), Турківської міської ради Турківської міської громади (довідка № 581-02-17 від 04.05.2022), Старосамбірської міської ради Самбірської ТГ (довідка №1900 від 06.08.2021р. Практична важливість отриманих результатів підтверджена їх використанням при виконанні науково-дослідних робіт кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-544 від 04.05.2022), а також у навчальному процесі цього закладу вищої освіти під час викладання дисципліни «Основи адміністративного менеджменту» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (довідка № 67-01-543 від 04.05.2022 р.).

Повнота викладу результатів дослідження в публікаціях

Головні теоретичні та практичні положення, наукові результати, що виносяться на захист і містять елементи наукової новизни, достатньо повно висвітлено у 43 наукових працях; серед яких 16 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті, що входять до НМБД SCOPUS, 3 розділи у колективних монографіях, 1 авторське свідоцтво, 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, яке включене до міжнародної наукометричної бази, 1 стаття в іншому науковому періодичному виданні України, 19 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, наукових семінарах. Загальний обсяг опублікованих праць – 16,9 друк. арк., з яких особисто автору належить – 12,3 друк. арк.

У процесі оприлюднення наукових результатів було дотримано вимоги пунктів 9, 11 та 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. №167, а також наказу МОН від 23.09.2019 р. №1220 «Про опублікування результатів дисертації на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація « Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів» не містить порушень академічної доброчесності. Структура дисертації складається з анотації, вступу, трьох розділів (з висновками до кожного), загальних висновків, списку літератури та додатків (із копіями довідок про впровадження). Обсяг основного тексту дисертації становить 175 сторінок та відповідає необхідному стилю, логіці та завданням. Оформлення дослідження відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Дискусійні положення, зауваження щодо змісту дисертації, її окремих положень та оформлення

Незважаючи на високу теоретичну та практичну цінність, наукову новизну та, в цілому, позитивне враження від викладеного матеріалу у рецензованому дисертаційному дослідженні, слід зазначити, що робота не позбавлена деяких недоліків, які потребують уточнення:

1. Концептуальні аспекти, зазначені у меті дослідження, та окреслені у визначенні предмету дослідження (стор.34-35), чітко не конкретизовано по тексту та не визначено серед завдань дослідження.
2. У пар.1.3 багато уваги приділено методам управління державною службою та опису системного аналізу, що не зовсім відповідає назві параграфа.
3. У р.2, пар.2.1. представлено табл.2.1 (стор.107), яка відображає основні критерії формування стандарту на основі європейського підходу. Однак, відображені у першій колонці таблиці європейські принципи у багатьох випадках збігаються із вітчизняними принципами (відкритість і прозорість, результативність, підзвітність тощо).
4. У пар.2.2 (стор.121) використано теорію поколінь, описано особливості та характеристики поколінь X,Y, Z, однак механізм управління ефективністю професійного та особистісного розвитку в розрізі цих поколінь висвітлено поверхнево.
5. Дисертантка запропонувала використання біхевіористичного підходу до поведінкової моделі оцінювання особистісного розвитку державного службовця (пар.3.3, стор.192-208), однак, на нашу думку, для комплексного оцінювання доцільно його доповнити когнітивним підходом, який відображає новий ракурс концепції оцінювання з погляду теорії соціального навчання.
6. Оцінюючи ефективність професійного та особистісного розвитку державних службовців, на нашу думку, видається доцільним показати її взаємозв'язок із репутаційним капіталом, соціальним капіталом, культурним капіталом (через цінність «довіра»), інституційним (завдяки зниженню трансакційних витрат).

Проте, означені зауваження щодо деяких положень дисертаційної роботи не знижують її позитивну оцінку, наукову і практичну цінність, адже є обґрунтованими та достовірними, мають науково-пошуковий характер і можуть бути враховані у подальшій науковій роботі здобувачки.

Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам МОН України

Проведений аналіз змісту дисертації Весоловської Марії Кімсанівни на тему «Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів» засвідчує, що дисертаційне дослідження повністю відповідає встановленим вимогам до написання та оформлення робіт такого рівня.

Викладені теоретичні та практичні рекомендації, наукові положення відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Окремі положення дисертації використовуються у практиці роботи органів публічної влади Департаменту економічної політики ЛОДА і навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка» під час викладання дисципліни «Основи адміністративного менеджменту» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»)

Дисертація Весоловської Марії Кімсанівни на тему «Професійний та особистісний розвиток державних службовців на засадах впровадження європейських стандартів» відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, та рекомендується для представлення до разової спеціалізованої вченої ради для захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент,

професор кафедри менеджменту

персоналу та адміністрування

Національного університету

«Львівська політехніка»,

доктор економічних наук, професор

Галина Захарчин

Підписався
Вчений секретар

Р.Брексерський